

เอกสารสรุปเนื้อหาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง/ผู้รู้ เรื่องการจัดการสื่อเสียงที่มหาวิทยาลัยผลิตเพื่อการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง การจัดการสื่อเสียงที่มหาวิทยาลัยผลิตเพื่อการเรียนการสอน จัดเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องฉายภาพยนตร์ อาคารบรรณสาร ชั้น 4 โดยวิทยากร 2 ราย จากสำนักเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานในการผลิตเทปเสียงชุดวิชา มสธ. ของทุกสาขาวิชา ประกอบด้วย
1) นายวิฑูรย์ วงศ์อำมาตย์ 2) นายกิ่งเดือน นาวิวิตรมดุง มีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

มสธ. เป็นมหาวิทยาลัยในระบบการศึกษาทางไกล ใช้ระบบการเรียนการสอนผ่านสื่อการศึกษา ทั้งในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อประสมที่เป็นทั้งสื่อเสียงและสื่อวีดิทัศน์ ในยุคแรกของการก่อตั้งผู้เรียนต้องศึกษาจากทั้งสื่อการศึกษาประจำชุดวิชา ซึ่งมีทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารการสอนชุดวิชาและแบบฝึกปฏิบัติเป็นสื่อหลัก และสื่อผสมที่เป็นสื่อเทปเสียง ในลักษณะของรายการวิทยุกระจายเสียง และต่อมามีรายการวิทยุโทรทัศน์ เพิ่มเติม สื่อเหล่านี้มีสำนักเทคโนโลยีการศึกษาเป็นหน่วยงานผู้ผลิตโดยตรง โดยเริ่มจากในปี 2522 เริ่มผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงรายการแรก ชื่อว่า *รายการลุ่มสุขกับป่าอุทัย* และต่อมาได้มีการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ใช้ชื่อชุดว่า *ชุมชนร่มโพธิ์*

ในยุคปัจจุบัน สำนักเทคโนโลยีการศึกษาได้พัฒนาการผลิตสื่อเสียงและสื่อภาพตามความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยยุติการผลิตสื่อเทปเสียงและวีดิทัศน์ พัฒนามาเป็นการผลิตสื่อดิจิทัลที่ให้บริการบนโลกของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สมาร์ตโฟน ประเภทต่างๆ แต่ในด้านเนื้อหามหาวิทยาลัยยังคงยึดหลักการผลิตสื่อเพื่อการเรียนการสอนในแต่ละชุดวิชา ทั้งในรูปของแบบของรายการที่เป็นการบรรยาย การสนทนา การสัมภาษณ์ และละคร

ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสำนักเทคโนโลยีการศึกษาและสำนักบรรณสารสนเทศ หน่วยงานทั้ง 2 มีความเห็นร่วมกันว่า ควรจะมีการจัดเก็บเทปเสียงเดิมไว้ เพื่ออนุรักษ์ความรู้ที่ทรงคุณค่าของวิทยากรในรุ่นเดิมไว้ รวมทั้งเป็นการแสดงประวัติความเป็นมา สำนักเทคโนโลยีการศึกษาในฐานะผู้ผลิตสื่อเสียงและเป็นที่จัดเก็บต้นฉบับของรายการต่างๆ เห็นว่าควรมีการแปลงเทปเสียง ทั้งที่เป็นรายการเพื่อการเรียนการสอน และรายการเพื่อบริการวิชาการแก่สังคม ให้เป็นสื่อดิจิทัลแทนทั้งหมดตามเทคโนโลยีของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ โดยเสนอให้เป็นความร่วมมือระหว่างสำนักบรรณสารสนเทศ ในฐานะเป็นหน่วยงานห้องสมุดที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดเก็บและจัดทำเครื่องมือเข้าถึงสื่อเหล่านี้ เพื่อดำเนินการที่จะทำให้นี้เนื้อหาในสื่อเหล่านี้ยังคงอยู่ และสามารถให้บริการผู้สนใจได้ต่อไป

ในส่วนของความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ สำนักบรรณสารสนเทศได้รับความรู้ในส่วนของประวัติของการผลิต และรูปแบบของการจัดเก็บต้นฉบับเทปเสียงที่ยังคงมีอยู่ที่สำนักเทคโนโลยีการศึกษา และรูปแบบของการพัฒนาสื่อเสียง/สื่อภาพเพื่อการเรียนการสอนที่เป็นสื่อดิจิทัล ที่ให้บริการบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย สิ่งที่สำคัญและต้องร่วมกันดำเนินงานและร่วมพิจารณาต่อไป คือ เทปเสียงบางส่วนที่สูญหายไป แล้วจากสำนักเทคโนโลยีการศึกษา แต่ยังคงมีเทปเสียงบางส่วนที่จัดเก็บที่สำนักบรรณสารสนเทศ ดังนั้นการสำรวจเพื่อการคัดออกเทปเสียงชุดวิชา มสธ. นี้ สำนักบรรณสารสนเทศจึงเห็นควรมีการกำหนดเป็นเกณฑ์การคัดออกเทปเสียงชุดวิชา มสธ. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ในประเด็นสำคัญ 3 กรณี ดังนี้

1. การกำหนดเกณฑ์คัดออก เพื่อการจำหน่ายออก กล่าวคือ ให้คัดออกเทปเสียงทุก copies ที่สำนักเทคโนโลยีการศึกษามีต้นฉบับแล้ว (ปัจจุบันจัดเก็บในรูปแบบของดิจิทัล)

2. การกำหนดเกณฑ์การคัดออก เพื่อรอกการแปลงรูปแบบจากเทปเสียงให้เป็นรูปแบบซีดี โดยแยกเป็น

2.1 กรณีที่สำนักเทคโนโลยีการศึกษา**มีต้นฉบับ**แล้ว แต่ปีที่ผลิตไม่ตรงกับเทปเสียงที่สำนักบรรณสารสนเทศมี ให้คัดออกและแยกเก็บไว้ทุก copies

2.2 กรณีที่สำนักเทคโนโลยีการศึกษา**ไม่มีต้นฉบับ**เทปเสียง ให้คัดออกและแยกเก็บไว้ทุกเทปเสียงทุก copies (แม้ว่าเทปเสียงชุดนั้นจะมีจำนวนตลับไม่ครบชุดก็ตาม) เพื่อนำเสนอให้สำนักเทคโนโลยีการศึกษาเลือก copy ที่มีสภาพสมบูรณ์ที่สุดเพื่อนำไปแปลงรูปแบบต่อไป

3. การกำหนดเกณฑ์เพื่อเก็บเป็นประวัติการผลิตเทปเสียงชุดวิชา มสธ. โดยคัดเลือกเทปเสียงชุดวิชา มสธ. ที่ผลิตเป็น 5 ชุดแรกของทุกระดับชั้นการศึกษาและของทุกสาขาวิชา ที่มีให้บริการในห้องสมุด เพื่อการจัดแสดงนิทรรศการ ความเป็นมาของการผลิตเทปเสียงชุดวิชา มสธ. ในอนาคตต่อไป